
Més enllà del genocidi i del suïcidi

«Els valencians estem en el perill immediat de perdre l'idioma. La crisi actual no és comparable amb qualsevol altra que la nostra llengua ha sofert al llarg de la història. Si almenys n'arribem a tenir una consciència plena, ja començarà a haver-hi lloc per a l'esperança. Després encara vindrà molta feina a fer: un gran esforç, lent i complicat, enèrgic. L'alternativa no serà sinó la nostra desaparició com a poble. Crec que no resultaria lícit limitar-nos a atribuir-ho a genocidi: seria, així mateix, una mena de suïcidi col·lectiu.»

Eren paraules de Joan Fuster, datades del març de 1981, que els resultats electorals d'aquesta primavera no han fet sinó actualitzar en grau de constrenyiment extrem. La nova dinàmica política en què sembla entrar el País Valencià —prou anàloga, no ho oblidéssim, a la consolidada a les Illes d'ençà de l'adveniment de l'anomenat Estat de les Autonomies— sumeix tot observador crític en una situació d'incertesa i de neguit.

El panorama que es comença a dibuixar al sud del riu de la Sénia, tot i com era previsible de fa ja un temps, constitueix com a mínim una doble provocació, de caire sòcio-polític i de caire científic-intel·lectual.

En el primer d'aquests vessants, un cop més es demostren les limitacions d'un sistema que, com tantes vegades s'ha repetit, és capaç de disposar «democràticament» el poder en mans de Hitler. Atesa la invariabilitat del mecanisme, i descartada qualsevol resposta basada en la violència de primera instància, poc li queda per fer a l'observador crític que no sigui denunciar la pràctica alienadora del poder i, en el cas que ens ocupa, constatar fins a quin punt la darrera seqüela del genocidi és aquesta mena de suïcidi induït que cometen amplis sectors de la societat valenciana (i, per bé que de manera no tan dràstica ara per ara, de la catalana en general).

En el segon vessant, òbviament indestruïble del primer, hom assisteix, esfereït, a aquesta manifestació exasperada i exasperant d'autoodi que consisteix a combinar pagerolisme (o llauradorisme?) provincial i analfabetisme irracional per tal de fomentar la secessió lingüística i crear una proposta pretesament normativa del tot grotesca i deturpada. Davant un tal despropòsit, l'observador crític, que, al marge de quina pugui ser la seva opció política preferida, creu encara en la pertinència del pensament científic enfront de la secreció visceral, passa a sentir-se tot d'una com l'explorador bonhomíus entremig de caníbals enfurits.

Els valencians, com els illencs, o com els mateixos catalans stricto sensu, tenen evidentment tot el dret a decidir què volen ser i quin ús estan disposats a fer de la respectiva varietat lingüística de l'idioma comú. Però això no priva que, enfront dels apologetes de les llibertats burgeses i del capitalisme a ultrança, així com dels ideòlegs primitius de l'espanyolisme més antropoidesc, les consciències certament atenallades però tanmateix lúcides del país s'esforcin a evidenciar tot allò que hi ha de socialment determinat rere aquestes voluntats de votants aparentment tan lliures, i que facin també per desemascarar l'empremta de colonització espanyola subjacent en totes les pseudonormatives gramaticalment aberrants.

Més enllà de l'intent de genocidi, més enllà de les temptatives suïcides, hi ha unes opcions irrenunciables que aposten pel manteniment de la identitat compartida i per un resistencialisme enfront de la manipulació alienant perpetrada en nom dels valors sacrosants del sistema. No cal ni dir la responsabilitat que, mal que sigui només en interès propi, incumbeix al Principat en aquest procés de cohesionament i de repulsa.

«Els Marges»